

Giới thiệu Các Bộ Câu Hỏi Thống Kê của Nhóm Washington về Khuyết Tật

I. Lịch sử giản lược của các Bộ Câu Hỏi do Nhóm Washington soạn thảo

Năm 2001, **Hội thảo Quốc tế về đánh giá Khuyết tật** được tổ chức ở New York. Trong hội thảo này những người tham gia đã đồng thuận rằng dữ liệu về khuyết tật, đặc biệt ở những quốc gia thu nhập thấp và trung bình, còn ít và thường có chất lượng thấp. Những người tham gia cũng ý thức rằng cần có các định nghĩa, khái niệm, tiêu chuẩn và phương pháp thống kê về những người khuyết tật, cũng như cần thu thập dữ liệu về khuyết tật có chất lượng cao và có thể so sánh quốc tế. Hội thảo đề nghị soạn ra các chỉ số tiêu chuẩn sử dụng đánh giá khuyết tật dựa vào nhóm dân cư để sử dụng cho quốc gia và để so sánh quốc tế.

Để đáp ứng nhu cầu cấp thiết này Nhóm Washington về Thống Kê Khuyết Tật (WG) được thành lập, là **Nhóm Thành Phố của Ủy Ban Thống Kê Liên Hiệp Quốc**. Mục đích chính của WG là để thúc đẩy và phối hợp hợp tác quốc tế trong công tác thống kê về khuyết tật phù hợp cho các điều tra và thống kê quốc gia. Mục đích chính của nhóm là cung cấp thông tin cơ bản về khuyết tật có thể so sánh trên toàn thế giới.

Từ năm 2001 nhóm WG đã soạn thảo, kiểm nghiệm rộng rãi, và phê chuẩn một số công cụ để thu thập các số liệu thống kê khuyết tật có thể so sánh quốc tế. WG họp mặt hàng năm cùng đại diện từ các văn phòng thống kê quốc gia, các cơ quan Liên Hiệp Quốc, và các tổ chức phi chính phủ. Trong vòng 20 năm qua, có hơn 135 quốc gia tham gia vào WG.

Tại cuộc họp đầu tiên, các thành viên đã soạn ra một chương trình hành động để hướng dẫn các nỗ lực cho nhóm. Ưu tiên đầu tiên là soạn thảo và phê chuẩn một bộ câu hỏi ngắn gọn chủ yếu để sử dụng trong các thống kê quốc gia nhưng cũng phù hợp sử dụng trong các khảo sát. Mục đích của **Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn về Thực Hiện Chức Năng²** (WG-SS), gồm có 6 câu hỏi về thực hiện chức năng trong các hoạt động chính, là để phân tách dân số theo tình trạng khuyết tật để có thể xác định xem những người khuyết tật có tham gia bình đẳng vào mọi khía cạnh của xã hội không. Cho đến nay, đã có hơn 80 quốc gia sử dụng Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn (WG-SS) về thực hiện chức năng thống kê và khảo sát.

Bước tiếp theo là soạn thảo **Bộ Câu Hỏi Mở Rộng** (WG-ES) cho người lớn để sử dụng trong các khảo sát nhằm thu thập thông tin rộng hơn về tình trạng thực hiện các chức năng và các khía cạnh khuyết tật khác. Bộ câu hỏi mở rộng (WG-ES) gồm có 37 câu hỏi (trong đó có 3 câu không bắt buộc trả lời), quá nhiều để dùng trong một số thống kê và khảo sát nhưng đủ ít để sử dụng thường xuyên trong rất nhiều công tác thu thập dữ liệu.

Ngoài ra, cần có bộ câu hỏi có số lượng trung bình, và để đáp ứng nhu cầu này, **Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn – Nâng Cao** (WG-SS Enhanced) được soạn ra và được phê chuẩn. Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn Nâng Cao

¹ **Chữ xanh** – xem trang 8 VIII. Tham khảo Hữu ích và các Đường dẫn – Ngoài Tổ chức

² **Chữ đỏ** – xem trang 8 VIII. Tham khảo Hữu ích và các Đường dẫn – Ngoài Tổ chức

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

sử dụng 6 câu hỏi trong Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn cộng thêm 6 câu hỏi của Bộ Câu Hỏi Mở Rộng (4 câu hỏi về thực hiện chức năng tâm lý và 2 câu hỏi về thực hiện chức năng phần trên của cơ thể).

Trong lúc Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn (WG-SS), Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn Nâng Cao (WG-ES) và Bộ Câu Hỏi Mở Rộng (WG-SS Enhanced) đều có ích đối với người lớn, cần có các câu hỏi cho đối tượng trẻ em. Để đáp ứng nhu cầu này, **Mô-đun Thực hiện chức năng cho Trẻ em** (CFM) được soạn thảo bởi nhóm WG phối hợp với **UNICEF**. Có 2 phiên bản CFM– một bộ cho trẻ em tuổi 2-4 và bộ thứ hai cho trẻ em 5-17, mỗi phiên bản có các câu hỏi thực hiện chức năng phù hợp riêng cho nhóm tuổi đó.

Trong các năm qua, WG đã phối hợp hoàn thành các công cụ bổ sung. Hiện tại có **Mô-đun Khuyết Tật trong Khảo sát Lực lượng Lao động** (LFS-DM) được nhóm WG soạn thảo cùng Tổ Chức Lao Động Quốc Tế của Liên Hiệp Quốc (ILO). Hiện tại nhóm WG đang phối hợp với UNICEF thực hiện Mô-đun Giáo dục Hòa nhập.

Từ khi đưa vào từ năm 2006, bộ câu hỏi WG-SS đã được:

- (i) Ban Thống Kê Liên Hiệp Quốc (UNSD) đề nghị sử dụng (xem: Nguyên tắc và Khuyến nghị cho các thống kê Dân số và Nhà ở (hiệu chỉnh) 3)) và Hội Đồng các Nhà Thống Kê thuộc Ủy Ban Kinh Tế Châu Âu của Liên Hợp Quốc (UNECE) xem là phương pháp thu thập thông tin về khuyết tật ưu tiên trong đợt thống kê hiện tại 2020,
- (ii) sử dụng trong các thống kê và khảo sát trên 80 quốc gia,
- (iii) khuyến khích sử dụng bởi các chương trình viện trợ quốc tế DFID (Bộ Phát Triển Quốc Tế, Anh Quốc) và DFAT (Bộ Ngoại Giao và Thương Mại, Úc) để thu thập dữ liệu về khuyết tật trong tất cả các chương trình và dự án,
- (iv) đưa vào DHS (Thống kê Nhân khẩu học và Y tế) của USAID (Cơ Quan Phát Triển Quốc Tế Hoa Kỳ), hiện tại trong khoảng 70 MICS (Các Thống Kê Cụm Nhiều Chỉ Số) của UNICEF, và trong khoảng 70 LSMS (Nghiên Cứu Đánh giá Tiêu Chuẩn Sống) của Ngân Hàng Thế Giới,
- (v) quảng bá như là phương tiện để xác định tình trạng khuyết tật trong các tình huống nhân đạo, và
- (vi) phê chuẩn bởi **Nhóm Chuyên Gia Dữ Liệu Khuyết Tật** theo bảo trợ của **Ban Phát triển Kinh Tế và Xã Hội của Liên Hiệp Quốc** là phương tiện để phân tích **Chương Trình Nghị Sự Mục Tiêu Phát Triển Bền Vững 2030** theo tình trạng khuyết tật.

Bộ câu hỏi WG-SS đã được sử dụng bởi: (i) Các tổ chức Liên Hiệp Quốc: UNSD, OHCHR, UNICEF, ILO, UNFPA, UNESCO, UNHCR, UNDP, UN-Phụ Nữ, UNPRPD, Ngân Hàng Thế Giới, WHO và các báo cáo viên về quyền lợi của người khuyết tật, (ii) các Tổ Chức Phi Chính Phủ Quốc Tế: Humanity & Inclusion (Tổ Chức Nhân Đạo và Hòa Nhập), Tổ Chức Sightsavers, CBM, và (iii) giới học thuật.

II. Mục đích Xác định Người Khuyết tật

Có 2 mục đích chính để thu thập dữ liệu về khuyết tật thông qua thống kê và khảo sát hộ gia đình. Mục đích đầu tiên là để ước tính tỉ lệ khuyết tật, và mục đích thứ hai là để đánh giá mức độ loại trừ.

Số người khuyết tật

Sử dụng thống kê hay khảo sát để xác định ai bị khuyết tật thì phức tạp hơn là chỉ yêu cầu người trả lời trả lời câu hỏi có/không chẳng hạn như "Bạn có bị khuyết tật không?" Hoạt động và khuyết tật không phải là hai cực có hay không mà hiện hữu một cách không tách biệt.

Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống Kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

Có người có thể gặp những khó khăn thực hiện chức năng, hay chỉ gặp ít khó khăn, hay có nhiều khó khăn và một số người thì không thể thực hiện chức năng. Ví dụ, một số người trong cộng đồng có thể gặp khó khăn đi lại nhưng số ít hơn có thể gặp những khó khăn trầm trọng. Khi khó khăn đạt đến mức khiến một người có nguy cơ bị giới hạn khả năng tham gia vào xã hội, thì người đó được xem là bị khuyết tật. Tuy nhiên, giới hạn mà tại đó khó khăn trở thành khuyết tật sẽ khác nhau. Đối với một số mục đích, thậm chí gặp một chút khó khăn sẽ được xem là bị khuyết tật, trong khi đối với các mục đích khác, khuyết tật được định nghĩa là gặp nhiều khó khăn. Vì vậy, không có duy nhất một ước tính về tỉ lệ khuyết tật ở một quốc gia hay một nhóm dân số. Thật ra, có thể có nhiều ước tính tùy theo câu hỏi đưa ra và mức độ khó khăn được chọn để xác định khuyết tật. Chủ đề này sẽ được khai thác thêm sau này khi nói về định nghĩa khuyết tật thích hợp nhất để so sánh quốc tế.

Tỉ lệ khuyết tật cho chúng ta biết bao nhiêu người bị khuyết tật. Điều này quan trọng để hiểu mức độ các nhu cầu và ảnh hưởng của chính sách tiềm năng. Ngoài việc đơn giản là biết số lượng khuyết tật, thì còn quan trọng để xem các thể loại trong số đó. Nghĩa là, có phải tỉ lệ khuyết tật thay đổi theo tuổi tác, giới tính, vùng miền, sắc tộc, và các nhân tố kinh tế xã hội quan trọng khác không? Điều này hướng dẫn những nhà hoạch định chính sách tập trung vào các phương thức can thiệp chính sách, cũng như phương thức và nơi có thể cần phân bổ nguồn lực.

Đánh Giá Sự Loại trừ

Khi tạo ra dữ liệu để hiểu người khuyết tật đang ở tình trạng như thế nào, thì điều luôn quan trọng là biết họ sống ra sao so với những người tương tự không bị khuyết tật. Nếu thống kê cho thấy số người bị khuyết tật là khác ở trường học và nơi làm việc, về hôn nhân hay bầu cử, thì lúc đó chúng ta có thể bắt đầu nói đến ‘sự loại trừ’. Vì vậy, bước đầu tiên trong việc đánh giá sự loại trừ là phân tách các chỉ số kết quả để phát hiện có bất kỳ khác biệt nào giữa những người khuyết tật so với gia đình, bạn bè và hàng xóm không bị khuyết tật của họ. Việc phân tách có thể cho phép so sánh kết quả giữa những người khuyết tật và không khuyết tật. Ví dụ, nếu trẻ em bị khuyết tật có tỉ lệ đi học ít hơn trẻ em không bị khuyết tật, thì đây là bằng chứng loại trừ.

Phương thức này phù hợp với nguyên tắc chủ đạo của Chương trình Nghị sự về các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs) 2030, nghĩa là việc xóa bỏ bất lợi trên toàn cầu thông qua việc cải thiện hoàn cảnh cho tất cả mọi người. Điều này được tóm lược trong khái niệm “không bỏ rơi ai”. Để biết liệu các nhóm người có bị bỏ sót hay không, quan trọng là so sánh tiến triển đạt được trong các chỉ số SDG trong toàn bộ dân số với nhóm người dễ bị tổn thương. Cả một quốc gia có thể đạt được tiến bộ về một chỉ số— ví dụ, về xóa đói giảm nghèo – nhưng không nhất thiết có nghĩa là tất cả các nhóm trong quốc gia đó đều đạt được tiến bộ, chưa nói đến vấn đề bình đẳng.

Vì lý do này, phần giới thiệu của SDG ghi nhận tầm quan trọng của việc phân tách số liệu theo các đặc tính liên quan đến sự loại trừ và tính dễ tổn thương, gồm cả khuyết tật. Để phân tách dữ liệu, điều cần thiết là đưa vào một chỉ số khuyết tật, như là chỉ số rút ra từ các câu hỏi của WG, và chỉ số kết quả (ví dụ chỉ số SDG) trong cùng hoạt động thu thập dữ liệu. Khung SDG đưa ra hướng dẫn về cách tạo nên các chỉ số SDG. May mắn là bảng câu hỏi WG-SS cung cấp một công cụ chất lượng cao, để thực hiện và có thể so sánh quốc tế để xác định hầu hết những người khuyết tật.

Một cách thức khác để kiểm tra loại trừ nữa là bằng cách giám sát việc tham gia chương trình. Nghĩa là những người khuyết tật có được phục vụ một cách công bằng không? Một ví dụ cho thấy Bảng câu hỏi WG-SS được sử dụng cho mục đích này là Tổ chức Sighsavers trong việc quản lý các chương trình của

Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống Kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

họ. Bằng cách dùng bảng câu hỏi WG-SS khi tiếp nhận họ thấy rằng những phụ nữ khuyết tật nhận được dịch vụ với tỉ lệ thấp hơn so với nam giới khuyết tật, và nam giới và phụ nữ không khuyết tật, điều này cho thấy là có những rào cản khuyết tật và giới tính dẫn đến việc loại trừ phụ nữ khuyết tật.

III. Tiêu chí Xác định Người Khuyết tật

Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn về Thực Hiện Chức Năng của Nhóm Washington đánh giá liệu người trả lời có bị khuyết tật không qua việc trả lời những câu hỏi để đánh giá khuyết tật, mà đó là các câu hỏi đánh giá những khó khăn về các hoạt động cơ bản thông thường (chức năng) – nhìn, nghe, đi lại, tự chăm sóc, nhận thức và giao tiếp. Các câu hỏi không yêu cầu một người trả lời xác định là họ bị ‘khuyết tật’ Thay vào đó, các câu trả lời của một người đối với 6 câu hỏi được sử dụng để xác định là người đó có bị ‘khuyết tật’ hay ‘không khuyết tật’ khi mà khuyết tật thường được hiểu là có nhiều nguy cơ giới hạn sự tham gia hơn. Những người trả lời nào cho biết là ‘khó khăn nhiều’ hoặc ‘không thể thực hiện chút nào cả’ đối với ít nhất là một trong 6 câu hỏi chức năng phải được xem là một người khuyết tật cho mục đích phân tách dữ liệu, đặc biệt là SDG. Đây là những người mà các giới hạn thực hiện chức năng của họ khiến họ gặp rủi ro bị loại trừ nếu gặp các rào cản thực thể, thông tin, thái độ, hoặc các rào cản về tổ chức trong môi trường xung quanh họ.

Quan điểm này dựa trên mô hình xã hội về khuyết tật và là trọng tâm của **Công Ước Liên Hiệp Quốc về Quyền của Người Khuyết Tật (UNCRPD)**. Mô hình xã hội này là bước đột phá trong cách nhìn nhận về người khuyết tật. Mô hình này phân biệt giữa việc mất chức năng (ví dụ vấn đề về cấu trúc cơ thể như là một người không thể cử động được chân) và tình trạng khuyết tật. Khuyết tật là kết quả tương tác giữa tình trạng mất chức năng và môi trường xung quanh (ví dụ vì không thể cử động chân, người phụ nữ này không thể đi học, kết hôn hoặc được tuyển dụng cho một công việc bởi vì môi trường không chấp nhận điều này). Nói cách khác, khuyết tật không giống với việc mất chức năng mà xuất hiện qua sự tương tác giữa chức năng hoạt động của một người (do các vấn đề về cấu trúc cơ thể và chức năng) với môi trường. Mọi người không bị phân biệt trong xã hội vì họ không thể cử động chân mình. Mà họ bị phân biệt bởi vì họ sống trong một môi trường không thể tiếp cận được do không có các thiết bị trợ giúp và thường bị phân biệt đối xử.

Các Câu hỏi của Nhóm Washington được sử dụng để ghi lại mối quan hệ giữa các giới hạn chức năng và sự hòa nhập bằng cách xác định xem có những khác biệt, ví dụ, về việc làm không. Nếu so sánh tỉ lệ việc làm của những người khuyết tật và không khuyết tật và thấy có khoảng cách, thì vấn đề này có thể được xem là các rào cản môi trường. Chẳng hạn, nếu những người cùng lứa tuổi, giới tính, nơi cư trú, v.v. gặp khó khăn về thị giác, có tỉ lệ việc làm thấp hơn những người tương tự không gặp khó khăn về thị giác, thì kết luận là những rào cản đó phải tồn tại cho những người gặp khó khăn về thị giác.

Mặc dù Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn của Nhóm Washington chỉ hỏi về một khía cạnh của mô hình xã hội - là các giới hạn chức năng của một cá nhân, 6 câu hỏi này có thể được sử dụng cùng với việc đánh giá sự tham gia (như là có việc làm) để phân tích các mối tương quan giữa thực hiện chức năng cá nhân và sự tham gia bị ảnh hưởng do môi trường. Điều quan trọng là Bộ Câu Hỏi Ngắn Gọn bổ sung dùng cho thống kê hoặc khảo sát rộng hơn cho phép hỏi các nội dung khác nhau của chủ đề khuyết tật, mỗi nội dung một thời điểm; hỏi các câu hỏi gồm nhiều chủ đề thì không phải là cách làm thống kê hay. Cách hay hơn là hỏi nhiều câu hỏi về những khía cạnh khác nhau - thực hiện chức năng cá nhân, tham gia, môi trường - và cùng sử dụng chúng trong việc phân tích để hiểu rõ hơn mối tương quan của chúng với nhau.

IV. Bản Câu hỏi Ngắn gọn về Thực hiện Chức năng của Nhóm Washington (WG-SS)

Công việc đầu tiên của nhóm WG là soạn thảo một bộ câu hỏi ngắn gọn. Một bộ câu hỏi ngắn gọn được cần đến để đưa vào thống kê mà không có nhiều chỗ, rất hạn chế số câu hỏi, và hạn chế về dạng câu hỏi đưa ra. Vì vậy, bộ câu hỏi cần thiết để xác định đa phần số người khuyết tật phải sử dụng số câu hỏi ít nhất có thể để phù hợp cho một thống kê. Ngoài ra, một bộ câu hỏi ngắn gọn cũng dễ dàng hơn khi đưa các câu hỏi khuyết tật vào trong các khảo sát hộ gia đình, mà tại đó các văn phòng thống kê vẫn muốn các bảng câu hỏi ngắn nhất có thể để tăng tỉ lệ trả lời và chất lượng dữ liệu, đồng thời giảm chi phí.

Bộ câu hỏi WG-SS gồm có 6 câu hỏi sau hỏi về mức độ khó khăn trong việc thực hiện các hoạt động trong 6 chức năng cơ bản.

1. Bạn có gặp khó khăn khi nhìn không, thậm chí khi đeo kính?
2. Bạn có gặp khó khăn khi nghe không, thậm chí nếu sử dụng thiết bị trợ thính?
3. Bạn có gặp khó khăn khi bước đi hay leo cầu thang không?
4. Bạn có gặp khó khăn về trí nhớ hay tập trung không?
5. Bạn có gặp khó khăn (khi tự chăm sóc như) tắm rửa khắp người hay mặc áo quần không?
6. Sử dụng ngôn ngữ bình thường của mình, bạn có gặp khó khăn giao tiếp (ví dụ hiểu người khác hay làm cho người khác hiểu mình không)?

Mỗi câu hỏi có 4 đáp án, theo sau mỗi câu hỏi.

1. Không, không khó khăn
2. Có, có đôi chút khó khăn
3. Có, có nhiều khó khăn
4. Không thể thực hiện chút nào

Hỏi về mức độ khó khăn là điều quan trọng vì 2 lý do. Đầu tiên, cả chức năng và khuyết tật đều không tách rời, vì vậy điều quan trọng là thấy được nhiều khó khăn khác nhau. Thứ hai, các câu trả lời theo mức độ thường chính xác hơn câu trả lời có/không. Các đáp án trả lời theo mức độ khiến người trả lời có nhiều khả năng khác nhau hơn để tự đưa ra mức độ khó khăn thay vì ép buộc họ vào câu trả lời có hay không. Ngoài ra, họ sẽ mong muốn hơn khi có các đáp án trả lời theo mức độ vì họ tránh được trả lời có – mà đây là lựa chọn thường liên quan đến các nhân tố xã hội khác, kể cả kỳ thị.

Đối với một số mục đích thống kê và các so sánh quốc tế, một người được xem là bị khuyết tật nếu họ trả lời “nhiều khó khăn” hoặc “không thể thực hiện” đối với *ít nhất là một* trong 6 câu hỏi. Mức độ khó khăn này khiến cho người đó có nguy cơ bị loại trừ nếu có các rào cản trong môi trường. Các kết quả kiểm nghiệm cho thấy người trả lời quan niệm “nhiều khó khăn” hoặc “không thể thực hiện” thường nhất quán hơn giữa các quốc gia và các nhóm nhỏ. Đối với nhóm người này, nguy cơ không được tham gia lớn hơn. Quan niệm và ý tưởng “một số khó khăn” thay đổi nhiều hơn tùy quốc gia.

Tuy nhiên, những người trả lời “đôi chút khó khăn” đối với một hay nhiều câu hỏi cũng có thể được đưa vào trong việc phân tích nếu có sự chênh lệch giữa các kết quả của họ và của người trả lời “không khó khăn” đối với tất cả 6 câu hỏi. Đây sẽ là bằng chứng cho thấy là họ cũng có thể gặp các rào cản. Ngưỡng đúng để chọn phải là do nhu cầu quan tâm và nhu cầu dữ liệu. Xem **Trang web Nhóm Washington về Thống kê Khuyết tật** để biết thảo luận cụ thể hơn về vấn đề này và nhiều vấn đề khác.

Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

IV. Hạn chế của WG-SS

Có hai hạn chế ở WG-SS, cả hai hạn chế này được khắc phục bởi các công cụ khác của WG. Hạn chế đầu tiên trong Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn là các câu hỏi không áp dụng đối với trẻ em dưới 5 tuổi, và bỏ sót nhiều trẻ em có những khuyết tật phát triển từ 5 tuổi trở lên. Vì lý do này, UNICEF và WG đã phát triển mô-đun Thực Hiện Chức Năng Trẻ Em (CFM) được thiết kế để xác định rõ hơn tất cả trẻ em khuyết tật. Mô-đun Thực Hiện Chức Năng Trẻ Em có 2 phiên bản: một cho trẻ 2-4 tuổi và một cho trẻ 5-17 tuổi. Cả hai được thiết kế để các bà mẹ (hoặc người chăm sóc chính) sử dụng. Một phiên bản của các câu hỏi WG cho giáo viên sử dụng hiện cũng đang được soạn thảo. Có thể tìm thấy nhiều thông tin về soạn thảo và sử dụng bảng câu hỏi CFM ở [Trang web Nhóm Washington về Thống kê Khuyết tật](#).

Hạn chế thứ hai của WG-SS là bỏ sót những người khuyết tật tâm lý xã hội. Nghiên cứu từ Mỹ cho thấy là khoảng nửa số người khuyết tật tâm lý xã hội bị bỏ sót ở 6 câu hỏi trong WG-SS. Trong một nửa số người được xác định bởi WG-SS, họ được xác định chủ yếu bởi vì họ trả lời “nhiều khó khăn” hoặc “không thể thực hiện” cho các câu hỏi về nhận thức (nhớ và tập trung), giao tiếp, và tự chăm sóc. Tuy nhiên, trong lúc những người trả lời được xếp vào diện những người “khuyết tật”, chỉ sử dụng WG-SS để xác định những người này cụ thể là bị khuyết tật tâm lý xã hội là điều không thể. Vì lý do đó, WG soạn thêm bộ 4 câu hỏi về lo lắng và trầm cảm. Các câu hỏi bổ sung này là một phần của WG-ES được thảo luận dưới đây. Các câu hỏi này cũng được bao gồm trong Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn - Nâng Cao, nên giúp xác định được những người có vấn đề về sức khỏe tâm thần trong lúc vẫn giới hạn số câu hỏi cần thêm vào thống kê hoặc khảo sát.

Để biết thảo luận về **Các Câu hỏi, Câu Hỏi và Quan Ngại Thường Được Bày Tỏ Khác của WG-SS**, hãy xem **Phụ Lục 1**.

VI. Tiếp theo việc Phân Tách

WG đã phối hợp với Tổ Chức Lao Động Quốc Tế Liên Hiệp Quốc (ILO) soạn thảo một mô-đun ngắn để sử dụng trong các khảo sát về lực lượng lao động để bắt đầu nắm bắt được các rào cản và hỗ trợ thị trường lao động. Như đã đề cập lúc đầu trong văn bản này, UNICEF và WG đã soạn thảo và sử dụng rộng rãi Mô-đun Thực hiện Chức năng Trẻ em để làm rõ hơn các thông kê về trẻ em khuyết tật. WG, cùng phối hợp với UNICEF, cũng đang kiểm nghiệm một mô-đun nhằm tìm hiểu sâu hơn về việc tiếp cận của giáo dục trẻ em khuyết tật và không khuyết tật.

Phân tách của các chỉ số kết quả SDG, cũng như việc tiếp cận giáo dục hay việc làm, sẽ đưa ra bằng chứng về mức độ tham gia của những người khuyết tật so với những người không khuyết tật.

Tuy nhiên, phân tách tự nó không trả lời được câu hỏi “Tại sao?” Tại sao những người khuyết tật không đạt được bình đẳng xã hội? Trả lời cho câu hỏi này nằm ở chỗ xác định các rào cản mà những người khuyết tật gặp phải trong nỗ lực đạt được bình đẳng của họ. Vì lý do đó, WG đã soạn thêm các mô-đun để tìm hiểu các hình thức tham gia xã hội cơ bản nhất đối với người lớn (việc làm) và trẻ em (trường học).

VII. Khi nào KHÔNG nên sử dụng các câu hỏi của WG?

Chẩn đoán

WG-SS, và thậm chí WG-ES, không đủ thông tin chi tiết để chẩn đoán những căn bệnh nào đó. Mục đích các câu hỏi của WG liên quan đến mô hình xã hội về khuyết tật và không đặt ra mục đích chẩn đoán cho cá nhân.

Điều kiện tham gia Chương trình

Thông thường, các bộ ngành chính phủ lo lắng khi thấy tỉ lệ khuyết tật là 10 phần trăm hay thậm chí cao hơn. Họ nghĩ, “Làm thế nào mà chúng ta có thể đem lại phúc lợi cho tất cả những người này? Chi phí này sẽ bội chi ngân sách của chúng ta.” Có chuyện này bởi vì họ nhầm lẫn nhóm người *được xác định* bởi WG-SS với nhóm người *đủ điều kiện* cho một số chương trình cụ thể, thường là các chương trình phúc lợi xã hội. Ví dụ, nhiều chương trình khuyết tật được thiết kế để hỗ trợ những người không thể làm việc bởi vì họ có những đặc điểm mà chương trình định nghĩa là khuyết tật. Đây thường là những người bị mất chức năng trầm trọng, nhưng nhóm đó chỉ là một nhóm nhỏ những người được WG-SS xác định; WG-SS xác định một nhóm người gặp nhiều khó khăn rộng lớn hơn nhiều. Một nhóm nhỏ những người được WG-SS xác định sẽ đủ điều kiện đáp ứng các chương trình, gồm cả những chương trình phúc lợi xã hội. Những người khác có thể đủ điều kiện cho các chương trình theo tình trạng chức năng của họ nhưng không đủ điều kiện cho chương trình theo các tiêu chí khác. Ngoài ra, một số người có những khó khăn chức năng nghiêm trọng được tuyển dụng, điều này khiến họ không đủ điều kiện hưởng các chương trình phúc lợi xã hội. Vì vậy, trong lúc một số người được xác định là bị khuyết tật theo WG-SS có thể không đủ điều kiện nhận trợ cấp khuyết tật theo một số chương trình, họ vẫn có nguy cơ bị phân biệt. Chỉ khi nào so sánh các kết quả đối với những ai gặp khó khăn về chức năng với kết quả của những người không gặp khó khăn đó thì chúng ta mới có thể nói là có xảy ra loại trừ hay không và đến mức độ nào (xem WG Blog: **Bảng Câu Hỏi của Nhóm Washington và các Mục Tiêu Phát Triển Bền Vững**).

Xác định người gặp phải các khó khăn chức năng không đủ điều kiện cho một chương trình là một điều quan trọng. Điều này có thể giúp cho chúng ta thấy được cuộc sống của tất cả mọi người khuyết tật đang diễn ra như thế nào, và có thể giúp chúng ta đánh giá xem một chương trình có đang được thiết kế tốt và thành công không.

Cung cấp Dịch vụ

Các câu hỏi WG không cụ thể hoặc không đầy đủ chi tiết để sử dụng cho việc thiết kế cung cấp dịch vụ. Một người có khó khăn đi lại có thể cần bộ phận nhân tạo, xe lăn, ghép tim, hoặc kết hợp tất cả những can thiệp này. Tuy nhiên, cho dù tình huống lâm sàng như thế nào đi nữa, việc họ gặp khó khăn đi lại phải liên quan đến các rào cản - thiếu bờ dốc, thang máy, đường dốc cho xe lăn, thái độ v.v. - khiến họ gặp nguy cơ không được tham gia. Các câu hỏi WG thậm chí có thể được dùng để sàng lọc nhằm giới thiệu đến một đánh giá chi tiết hơn mà có thể cung cấp thông tin cho việc cung cấp dịch vụ, nhưng tự nó, không thể và không nên được sử dụng để đánh giá ở mức độ cá nhân.

Để biết **Giới Thiệu Giản Lược về các Vấn Đề khi Thực Hiện**, xem **Phụ Lục 2**.

VIII. Tham khảo và Đường dẫn Hữu ích

Các đường dẫn Bên ngoài:

1. Hội thảo Quốc tế về Đánh Giá Khuyết tật
<https://unstats.un.org/unsd/disability/Seminar%202001.html>
2. Nhóm Thành Phố của Ủy Ban Thống Kê Liên Hiệp Quốc <https://unstats.un.org/unsd/statcom>
3. UNICEF <https://data.unicef.org/topic/child-disability/module-on-child-functioning/>
4. Nhóm Chuyên Gia Dữ Liệu Khuyết Tật
https://www.un.org/disabilities/documents/egm2014/EGM_FINAL_08102014.pdf
5. Ban Quốc Tế và Xã Hội Liên Hiệp Quốc
<https://www.un.org/development/desa/en/>
6. Chương Trình Nghị Sự Các Mục Tiêu Phát Triển Bền Vững 2030
<https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>
7. Công Ước Liên Hiệp Quốc về Quyền Cho Người Khuyết Tật (UNCRPD)
<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

Các Đường dẫn Nội bộ:

1. Trang web Thống Kê của Nhóm Washington về Khuyết Tật <https://www.wg.lldev.co.uk>
2. Bảng Câu hỏi Ngắn gọn về Thực hiện Chức năng của WG (WG-SS)
<https://www.wg.lldev.co.uk/question-sets/wg-short-set-on-functioning-wg-ss/>
3. Bảng Câu hỏi Ngắn gọn về Thực hiện Chức năng Mở rộng của WG (WG-SS)
<https://www.wg.lldev.co.uk/question-sets/wg-extended-set-on-functioning-wg-es/>
4. Bảng Câu hỏi Ngắn gọn về Thực hiện Chức năng-Nâng cao (WG-SS Enhanced)
<https://www.wg.lldev.co.uk/question-sets/wg-short-set-enhanced-on-functioning-wg-ss-enhanced/>
5. Mô-đun Thực hiện Chức năng Trẻ em của WG/UNICEF (CFM)
<https://www.wg.lldev.co.uk/question-sets/wgunicef-child-functioning-module-cfm/>
6. Mô-đun Khuyết tật trong Khảo sát Lực lượng Lao động WG/ILO (LFS-DM): **Đường dẫn đang chờ**
7. Se-ri Blog của WG:
 - a. Bảng Câu Hỏi của Nhóm Washington và các Mục Tiêu Phát Triển Bền Vững
<https://www.wg.lldev.co.uk/the-wg-blog/washington-group-questions-and-the-sustainable-development-goals-67/>
 - b. Người bị Bệnh Bạch tạng có thể được đưa vào Câu hỏi của Nhóm Washington không? <https://www.wg.lldev.co.uk/the-wg-blog/are-people-with-albinism-included-in-the-washington-group-questions-119/>
8. Bộ Câu hỏi Ngắn gọn về Thực hiện Chức năng của Nhóm Washington: Phân loại Câu hỏi
https://www.wg.lldev.co.uk/fileadmin/uploads/wg/Documents/Questions/WG_Implementation_Document_4A_-_WG-SS_Question_Specifications.pdf
9. Bản dịch bộ Công cụ của Nhóm Washington
https://www.wg.lldev.co.uk/fileadmin/uploads/wg/Documents/WG_Implementation_Document_3_-_Translation_of_the_Washington_Group_Tools.pdf
10. Kiểm nghiệm nhận thức về các Câu hỏi đã được Dịch của Nhóm Washington
https://www.wg.lldev.co.uk/fileadmin/uploads/wg/Documents/Questions/Upload_-_WG_Implementation_Document_7_-_Cognitive_Testing_of_the_WG_Translated_Questions.pdf

Cách liên hệ với Nhóm Washington về Thống Kê Khuyết Tật

Ban Thư Ký của WG tọa lạc ở:

The U.S. National Center for Health Statistics (NCHS)
3311 Toledo Road, Room 4114
Hyattsville, Maryland 20782
USA

Email: wg_secretariat@cdc.gov

PHỤ LỤC 1.

Các Câu Nhắc, Câu Hỏi và các Quan ngại thường được bày tỏ khác của WG-SS

Hãy xem trang web của Nhóm Washington về các Câu Hỏi Thường Gặp (FAQ) và các blog trả lời các câu hỏi khác nhau mà mọi người thường hỏi về WG-SS. Chúng tôi đưa vào đây các trả lời ngắn gọn đối với một số câu hỏi thường gặp.

WG-SS có xác định bất kỳ người khuyết tật nào không? Bộ câu hỏi có cần làm vậy không?

Câu trả lời cho điều này thật dễ. Không, WG-SS không xác định tất cả mọi người khuyết tật, cũng không cần phải xác định tất cả mọi người khuyết tật.

Để xác định tất cả mọi người khuyết tật cần nhiều hơn 6 câu hỏi. Ở các thống kê và khảo sát, thì luôn thiếu chỗ, và ngoài ra chi phí và thời gian cũng hạn chế. Để có thể phân tách cho SDG, tất cả các khảo sát hoặc thu thập dữ liệu được sử dụng để theo dõi SDG phải có WG-SS. Lý tưởng ra thì WG-ES phải được sử dụng, tuy nhiên những hạn chế nói trên có thể ngăn cản điều này. Cuối cùng thì công cụ nào dùng để thu thập dữ liệu sẽ phụ thuộc vào việc giá trị tăng lên bao nhiêu nếu Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn – Nâng Cao hay WG-ES được sử dụng thay vì WG-SS xét đến chi phí và gánh nặng.

Nhớ rằng mục đích chính của WG-SS là để có thể phân tách các chỉ số theo tình trạng khuyết tật để xem liệu các kết quả cho những người khuyết tật có khác những người không khuyết tật không – nói cách khác, xác định khoảng cách do khuyết tật. Lý tưởng ra thì mục đích là để xác định tất cả mọi người theo định nghĩa khuyết tật. Tuy nhiên, trong thực tế không có bộ câu hỏi về bất kỳ chủ đề nào xác định được mọi thành viên của một nhóm mục tiêu. Điều này đúng thậm chí đối với các thống kê được sử dụng rộng rãi và được nhiều người biết. Tuy nhiên, để tạo ra các thống kê chính xác và hữu ích, thì không cần thiết để xác định tất cả những người như vậy. Chỉ cần thiết xác định đa số và thực hiện điều này theo cách mà các kết quả không bị thiên lệch. Nếu điều kiện được đáp ứng, thì có thể xác định sự liên quan giữa khuyết tật và các kết quả khác nhau trong dữ liệu. Dĩ nhiên, nếu có đủ nguồn hỗ trợ, thì có thể bổ sung thêm câu hỏi. WG-SS dùng một số tối thiểu các câu hỏi để xác định tỉ lệ phần trăm đủ lớn những người khuyết tật để làm cho kết quả về tỉ lệ khuyết tật và phân tách có ý nghĩa.

Bằng chứng cho thấy rằng khi sử dụng WG-SS thay vì SS – Nâng cao hoặc WG-ES, chỉ một số lượng nhỏ (một vài phần trăm) trong số người khuyết tật bị bỏ qua. Chỉ để cho các mục đích thống kê, thì việc bỏ đi một số phần trăm nhỏ những người không được xác định bởi WG-SS sẽ ít tác động đến việc đánh giá khoảng cách do khuyết tật. Mặc dù đúng là số phần trăm nhỏ bị bỏ qua có thể bị các rào cản, có thể không có việc coi nhẹ khoảng cách này hoặc điều đó chỉ ở mức bỏ qua được. Điều quan trọng là bỏ qua phần trăm nhỏ này sẽ không tác động lớn đến việc đánh giá các khuynh hướng trong khoảng cách do khuyết tật bởi vì dù là việc đánh giá ban đầu thấp đến đâu, thì chắc chắn là điều đó sẽ không thay đổi theo thời gian, cho nên các thay đổi trong khoảng cách do khuyết tật đánh giá được sẽ không bị ảnh hưởng. Nếu, vì các mục đích chính sách, cần phải xác định một số người nhiều hơn, thì cần có nhiều câu hỏi hơn. Điều này sẽ được nói đến trong phần sau.

Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống Kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

Làm thế nào để giải quyết cho những người có thể bị bỏ qua, như những người bạch tạng, có tâm vóc thấp, và bị dị tật ở mắt?

Thảo luận về những ai bị bỏ qua trong thống kê khi thu thập dữ liệu thì khác với khái niệm ‘không bỏ rơi ai’ được SDC và các dự án nhân quyền khác tham chiếu. Khái niệm sau có thể và phải được tính đến bởi các chính khách, nhà hoạch định chính sách và nhà ủng hộ. Vì mục đích thảo luận ở đây để có được số liệu thống kê cho những nhóm khuyết tật, điều này cần được xác nhận và có thể được đề cập như được nói dưới đây.

Có thể có các lý do chính sách mạnh mẽ cho mong muốn xác định những người mà WG-SS có xu hướng bỏ qua hoặc những người được đưa vào nhưng không thể được các câu hỏi xác định cụ thể. Ví dụ, WG-SS chỉ ra những người gặp các khó khăn tâm lý bằng câu hỏi về giao tiếp, nhận thức và tự chăm sóc nhưng không có các câu hỏi riêng biệt về các khó khăn tâm lý. Tuy nhiên Bộ Câu Hỏi Ngắn – Nâng cao (WG-SS Nâng Cao) có các câu hỏi về lo lắng và trầm cảm cho phép xác định những người gặp khó khăn trong các vấn đề này.

Cũng có một số chức năng bị mất nào đó không được bao hàm trong các câu hỏi hiện tại của WG. Ví dụ, một số chính phủ có thể lo lắng cụ thể về những người bạch tạng, hoặc bị dị tật ở mắt, hoặc những người có tâm vóc thấp. Nếu như vậy, thì không có lý do tại sao bộ câu hỏi được soạn thảo để xác định những người này không thể được bổ sung cho WG-SS. Dù vậy, điều quan trọng là những câu hỏi đó theo sau, mà không phải là trước, WG-SS, để không ảnh hưởng tới cách thức mọi người trả lời WG-SS (xem WG Blog: **Người bị Bệnh Bạch tạng có nằm trong Câu hỏi của Nhóm Washington không?**). Nói cách khác, 6 câu hỏi đã được xây dựng được đưa ra và sau đó các câu hỏi bổ sung - đã kiểm nghiệm và phê duyệt - có thể được thêm vào sau đó.

Tại sao không đề cập đến các khó khăn dài hạn và ngắn hạn?

Một trong các câu hỏi thông thường nhất nêu ra về WG-SS là tại sao không có câu hỏi về khó khăn dài hạn hay ngắn hạn. Phần lớn mọi quốc gia muốn xác định những người bị hạn chế chức năng dài hạn, bởi vì họ sẽ bị ảnh hưởng nhiều hơn đến việc tham gia vào xã hội và an sinh theo thời gian. Thông thường, có sự quan tâm như vậy vì dữ liệu được thu thập để ước tính số lượng người đủ điều kiện để nhận trợ cấp phúc lợi xã hội, mà việc đủ điều kiện như vậy dựa vào tình trạng dài hạn.

Mặt khác, nếu dữ liệu được thu thập để đưa ra một bức tranh tổng thể cho thấy những ai, tại thời điểm thống kê và khảo sát, đối mặt với các khó khăn, và một nhóm người có thể hưởng lợi như thế nào từ việc tạo điều kiện hay thiết kế phổ quát, hoặc cần những thiết bị trợ giúp, chăm sóc y khoa, hoặc một số can thiệp khác, thì việc xác định những người gặp các khó khăn ngắn hạn không phải là vấn đề. Ví dụ, nếu các câu hỏi WG được sử dụng như một phần của thủ tục nhập trại ở trại tị nạn (một cách sử dụng bảng câu hỏi WG hiện đang được tìm hiểu) thì việc xác định những người gặp các khó khăn ngắn hạn—như bị gãy chân—có thể quan trọng để xác định ai nên được giới thiệu đến các dịch vụ.

Nếu những ai sử dụng các câu hỏi WG chủ yếu quan tâm về các khó khăn dài hạn, thì các câu hỏi bổ sung có thể được đưa ra cho những người được xác định có khó khăn qua việc sử dụng các câu hỏi WG, như là, “Bạn dự kiến các khó khăn này kéo dài bao lâu? Ít hơn 6 tháng? Từ 6 tháng đến một năm? Trên một năm?” Dĩ nhiên, điều này sẽ làm mất thêm thời gian thực hiện khảo sát (và sẽ là quá nhiều cho một thống kê). Như đã nói lúc đầu, các câu hỏi như thế cũng cần phải được kiểm nghiệm lại trước khi sử dụng.

Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống Kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

Vậy thì, có nên đưa vào một câu nhằm phân biệt tình trạng dài hạn với tình trạng tạm thời trong các câu hỏi WG không? WG không khuyến nghị điều này vì một số lý do.

1. *Các câu đề cập đến một khoảng thời gian hoặc dài hạn/tạm thời thường phức tạp và thường bị hiểu sai.* Thật ra, các bảng câu hỏi trước đây của WG có những câu như vậy và khi kiểm nghiệm về nhận thức thì thấy có vấn đề. Thông thường, mọi người thường lờ đi cả câu, chỉ tập trung đến một phần của câu, hay hiểu sai nó. Họ có thể nghĩ đến từ “dài hạn” như là họ đã *luôn luôn* gặp những khó khăn này, mà không phải họ sẽ luôn có gặp những khó khăn đó phía trước. Đôi lúc, họ trả lời “ít nhất là 6 tháng” như là “chỉ 6 tháng thôi” cho nên các tình trạng tạm thời được tính đến nhưng những tình trạng dài hạn bị loại ra – trong khi câu hỏi nhắm đến điều ngược lại. Kiểm nghiệm nhận thức về các câu hỏi này cho thấy là dù chúng ta cho là câu hỏi là rõ ràng, thường thì nó không rõ. Tệ hơn nữa, có lý do để dự kiến là người có học thức ít hơn sẽ có nhiều khả năng hiểu lầm câu hỏi hơn, vì vậy chúng ta không những nhận được lỗi đánh giá mà còn là lỗi đánh giá sai lệch.
2. *Mọi người thường có khuynh hướng nói đến tình huống bình thường của họ, mà không phải tình huống tạm thời.* Khi kiểm tra nhận thức chúng tôi tìm thấy trong hầu hết mọi trường hợp, mọi người không nói đến những tình trạng tạm thời. Họ hiểu, đối với đa phần, là các câu hỏi nhằm vào các tình trạng dài hạn.
3. *Đưa vào một số ít người bị khuyết tật tạm thời không ảnh hưởng đáng kể đến các kết quả ở góc độ dân số.* Mục đích của câu hỏi WG là để biết tỉ lệ người khuyết tật và so sánh các kết quả của những người khuyết tật và không khuyết tật. Số ít người khuyết tật tạm thời tự xác định mình là gặp ‘nhiều khó khăn’ hoặc ‘không thể thực hiện’ chỉ thêm một phần rất nhỏ vào số người khuyết tật. Số lượng này thường không đủ lớn để ảnh hưởng đáng kể đến mối quan hệ thấy được giữa tình trạng khuyết tật và việc làm, giáo dục v.v.

Vì vậy, có sự lựa chọn: thêm vào một câu để biết được khó khăn có bản chất dài hạn của một người nhưng lại có lỗi đánh giá mà có thể thiên lệch, hay bỏ câu đó ra những lại phân loại không đúng số phần trăm nhỏ những người khuyết tật trong khi các hạn chế đó là tạm thời. Theo kiểm nghiệm của mình, chúng tôi đã kết luận là phương án thứ hai sẽ ít lỗi hơn và sẽ không ảnh hưởng đến các loại phân tích mà các câu hỏi của WG được kể cho mục đích đó.

Có thể đưa vào thêm thông tin không?

Khuyết tật là một chủ đề rộng và phức tạp. Sáu câu hỏi chỉ mới bắt đầu mô tả nó. Vì lý do đó, WG đã soạn thảo Bộ Câu Hỏi Mở Rộng. WG-ES mở rộng WG-SS cả bằng cách hỏi thêm về các chức năng cũng như hỏi nhiều câu hỏi hơn trong cùng mỗi chức năng. WG-ES quá dài nên không thống kê được và có thể quá dài để đưa vào như là một phần của bảng câu hỏi chính dùng để thu được các chỉ số SDG. Tuy nhiên, nó có thể sử dụng như là một mô-đun để phân tích chi tiết hơn về khuyết tật. Với mục đích đó, nó đã được sử dụng trong một số khảo sát khuyết tật và y tế quốc gia cũng như đang được sử dụng bởi các nhóm dưới cấp quốc gia, các nhà nghiên cứu và các tổ chức phi chính phủ cho các mục đích này.

Các chức năng màu đen sau đây có trong WG-SS. Những câu hỏi **màu đỏ** được thêm vào để tạo nên SS – Nâng Cao, và những câu hỏi **màu xanh** là những câu hỏi bổ sung tạo thành WG-ES. Cần chú ý rằng những người bị hạn chế trầm trọng ở phần trên của cơ thể sẽ rất có khả năng nói đến việc họ gặp những khó khăn về tự chăm sóc trong WG-SS.

- thị lực
- thính thục
- vận động
- nhận thức
- tự chăm sóc
- trao đổi
- ảnh hưởng (lo âu & trầm cảm)
- thực hiện chức năng phần trên của cơ thể
- đau
- mệt

WG-ES cũng đưa vào thêm các câu hỏi về các chức năng trong WG-SS bao gồm việc thực hiện chức năng có và không sử dụng các thiết bị/dụng cụ trợ giúp trong trường hợp khả dụng.

PHỤ LỤC 2.

Giới Thiệu Giản Lược về các Vấn Đề khi Thực Hiện.

Các điều chỉnh trong các Câu hỏi WG: Một số Câu hỏi Thường gặp và những điều Nên Làm và Tuyệt đối Không Nên Làm

Việc thực hiện Bộ câu hỏi ngắn gọn WG ở nhiều quốc gia đã bắt đầu đem lại dữ liệu có thể so sánh được giữa các nước. Có thể phát sinh các vấn đề khi Văn Phòng Thống Kê Quốc Gia (NSOs) bắt đầu đưa các câu hỏi vào các thống kê và khảo sát quốc gia bao gồm cả việc dịch thuật, sử dụng một câu hỏi sàng lọc, và các đáp án trả lời theo chức năng. Các điều chỉnh đối với 6 câu hỏi gốc, cho dù ít hay nhiều, có thể ảnh hưởng đến tác dụng của các câu hỏi này và có thể sẽ đưa đến dữ liệu chất lượng thấp và không so sánh được. Dưới đây là hướng dẫn về những điều chỉnh không nên thực hiện và những điều chỉnh có thể xem xét. Các khuyến nghị này xuất phát từ việc kiểm tra rộng rãi đã được Nhóm Washington và các đối tác trong 2 thập kỷ qua thực hiện ở nhiều quốc gia trong mọi vùng, gồm có các quốc gia thu nhập thấp, vừa, và cao. Những ai muốn thực hiện những hiệu chỉnh không được đề cập tới dưới đây nên **liên lạc Ban Thư Ký Nhóm Washington (xem trang 9)** để được trợ giúp.

Mục đích của câu giới thiệu là gì?

Một câu giới thiệu (ví dụ Câu hỏi tiếp theo hỏi về các khó khăn bạn có thể gặp khi thực hiện một số hoạt động nào đó do có vấn đề sức khỏe) được đưa vào để chuyển một chủ đề này đến một chủ đề khác trong điều tra thống kê. Định dạng thống kê gồm một số ít câu hỏi về một số chủ đề khác nhau và chủ đề thay đổi nhanh chóng. Mục đích của câu giới thiệu là để báo cho người trả lời rằng các câu hỏi tiếp đến là về một chủ đề mới và trong ngữ cảnh sức khỏe. Ví dụ, nếu các câu hỏi WG tiếp theo sẽ hỏi về vệ sinh, thì câu giới thiệu chuyển mạch sang vấn đề sức khỏe. Trong một khảo sát khi mô-đun này có thể theo sau các câu hỏi liên quan đến sức khỏe và khi đã có ngữ cảnh, thì câu giới thiệu có thể được bỏ đi nếu mạch văn của bảng câu hỏi đã xác lập rằng câu hỏi đang hỏi về vấn đề ‘sức khỏe’

Những điều tuyệt đối không nên làm: KHÔNG dùng từ “khuyết tật / thiếu năng” trong toàn bộ bảng câu hỏi hoặc trong khi tập huấn cho người phỏng vấn

‘Khuyết tật / thiếu năng’ là một từ mà nghĩa của nó có thể thay đổi không những tùy theo các nền văn hóa mà còn tùy theo những người trong cùng một nền văn hóa. Hơn nữa, trong một số nền văn hóa, từ này liên quan đến sự hổ thẹn và/hay kỳ thị. Để tránh hỏi người trả lời các câu hỏi mà họ có thể cảm thấy bị suy xét hay liên quan đến các kỳ thị văn hóa hoặc những điều cấm kỵ và để giảm thiểu sự khác biệt trong các trả lời do việc hiểu một từ theo cách khác nhau, nên dùng ngôn ngữ có tính chất trung hòa. Vì lý do này, thay vì hỏi trực tiếp và sử dụng từ ‘khuyết tật / thiếu năng’, các câu hỏi tập trung vào chức năng. Các chức năng được hỏi là vừa cơ bản vừa phổ quát; các chức năng này là chung cho mọi quốc gia và văn hóa và bằng chứng đã cho thấy các chức năng này được mọi người công nhận bất chấp ngôn ngữ nào được dùng để hỏi.

Mặt khác, sử dụng từ khuyết tật / thiếu năng trong bảng câu hỏi hoặc trong trao đổi giữa người phỏng vấn/khảo sát viên và người trả lời dường như khiến từ đó được hiểu khác nhau và có thể gây ra kỳ thị và giảm thiểu hay làm mất đi hiệu lực của bộ câu hỏi.

Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống Kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

Những điều tuyệt đối không nên làm: Không dùng câu hỏi sàng lọc

Bằng chứng cho thấy là các câu hỏi sàng lọc không xác định được nhóm mục tiêu một cách hợp lý. Phần lớn câu hỏi sàng lọc thường theo dạng “Bạn có bị khuyết tật / thiếu năng không?” với đáp án trả lời là có/không. Như đã nói trên, sử dụng từ khuyết tật / thiếu năng có những ảnh hưởng rất tiêu cực. Câu hỏi kiểu này xác định chỉ một bộ phận những ai đang có các vấn đề chức năng. Các câu hỏi như vậy đánh đồng khuyết tật như là một bệnh trạng (người đó mắc khuyết tật) và khiến người trả lời buộc phải lựa chọn xác định khuyết tật mà trong một số văn hóa liên quan đến kỳ thị và phân biệt.

Một số câu hỏi sàng lọc không sử dụng từ khuyết tật / thiếu năng nhưng hỏi về các chẩn đoán bệnh cụ thể. Mặc dù người trả lời có thể mô tả khó khăn thực hiện hoạt động của họ, họ thường không thể cho biết về bệnh trạng của họ. Ví dụ, người trả lời có thể không ý thức rằng họ có bệnh đó là do thiếu chăm sóc y tế. Hơn nữa, có bệnh thì không dẫn đến là bị hạn chế về chức năng liên quan đến bệnh đó. Ví dụ, bệnh viêm khớp liên quan đến khó khăn đi lại nhưng hai người được chẩn đoán bị viêm khớp thì không nhất thiết có cùng chức năng vận động như nhau. Một người có thể gặp rất nhiều khó khăn đi lại trong lúc người kia gặp rất ít khó khăn. Biết một người nào đó có bệnh thì không cho bạn biết về mức độ giới hạn chức năng của người đó nếu có.

Tìm kiếm cách sàng lọc bằng cách hỏi 1 hay 2 câu hỏi nhằm xác định nhóm mục tiêu và cho kết quả âm tính không đúng thì thường không đem lại hiệu quả. WG-SS sử dụng một số câu hỏi ít nhất có thể để xác định nhóm khuyết tật.

Tôi có thể thay đổi từ ngữ trong các câu hỏi không?

Chúng tôi không khuyến cáo thay đổi từ ngữ trong 6 câu hỏi này. Ngoại lệ duy nhất để thay đổi là, ở một số quốc gia, chúng tôi biết là không có dụng cụ trợ thính. Trong trường hợp này, có thể bỏ nhóm từ “...cho dù có dùng dụng cụ trợ thính.”

Mặc khác, kính được sử dụng phổ biến hơn nhiều. Bộ cụm từ “...cho dù có đeo kính” thiếu cân nhắc sẽ làm tăng số người khuyết tật một cách giả tạo bởi vì nhiều người đeo kính hoặc kính áp tròng để khắc phục thị lực yếu sẽ trả lời có (xem **Bản Câu Hỏi Ngắn Ngọn về Thực Hiện Chức Năng của Nhóm Washington: Đặc điểm Câu hỏi**). Chỉ ở những nơi mà gần như không có kính thì mới nên bỏ cụm từ này.

Nếu có thời gian và còn chỗ, tách câu hỏi về thị lực ra thành 2, như trong Bộ Câu Hỏi Mở Rộng thì hay hơn:

Bạn có đeo kính không?

Có

Không

Nếu Có: Bạn có gặp khó khăn khi nhìn không, thậm chí khi đeo kính?

Nếu Không: Bạn có gặp khó khăn khi nhìn không?

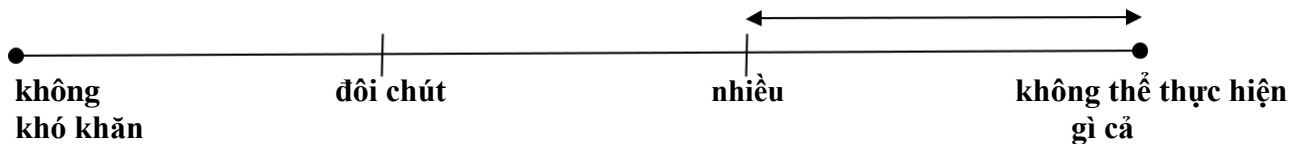
Để biết thêm thông tin về Nhóm Thống Kê Khuyết tật, hãy truy cập:

<http://www.washingtongroup-disability.com/>.

Những điều tuyệt đối không nên làm: Thay đổi các loại câu trả lời

Khuyết tật không phải là hai cực Có/Không mà mô tả một quan hệ năng động phức tạp giữa một người, môi trường sống của họ và khả năng tham gia vào xã hội trên tinh thần bình đẳng với người khác. Những khía cạnh chức năng thể hiện qua 6 câu hỏi cũng không phải là hai cực; mỗi chức năng như vậy hiện hữu theo mức độ.

Câu hỏi với đáp án Có/Không buộc người trả lời tự xác định là có khó khăn hoặc không mà thôi. Đưa ra nhiều câu trả lời như trong các câu hỏi của WG thì hay hơn. Bốn loại câu trả lời được WG khuyến cáo mô tả mức độ thực hiện chức năng liên tục từ không khó khăn đến “không thể làm được gì cả.” Có thể mượn tượng thay đổi theo mức độ như thế này:

Sự phân bổ như trên có thể tạo ra 4 điểm chia đều nhau về mức độ cho phép người trả lời dễ dàng phân biệt giữa các đáp án. Ngưỡng đề nghị (chỗ *nhiều khó khăn*) xác định những ai có mức độ khó khăn trong mục tiêu.

Biên dịch câu hỏi sang các ngôn ngữ địa phương quan trọng như thế nào?

WG đặt quyết tâm cao trong việc dịch và truyền tải chính xác tất cả các Công cụ sang nhiều ngôn ngữ, gồm tất cả các ngôn ngữ chính thức của Liên Hiệp Quốc và các ngôn ngữ quốc gia, vùng miền và địa phương.

Nhu cầu dịch thuật chính xác sẽ phục vụ cả mục đích cấp quốc gia và quốc tế. Ít có quốc gia nào chỉ có một ngôn ngữ sử dụng chung hàng ngày. Các nhà nghiên cứu, nhà nhân khẩu học, và nhà phương pháp khảo sát thường gặp thử thách trong việc dịch các câu hỏi khảo sát sang nhiều ngôn ngữ và thường điều chỉnh theo nhiều phương ngữ. Điều này không phải là đặc thù riêng đối với các câu hỏi khuyết tật; nhu cầu dịch đúng các câu hỏi là yêu cầu cho mọi câu hỏi mà sẽ được sử dụng cho mọi nhóm người nói các ngôn ngữ và phương ngữ khác nhau.

Bản dịch tốt đi xa hơn việc dịch nghĩa đen của *các từ ngữ* để bảo đảm là *các khái niệm* được phản ánh đúng và nhất quán trong tất cả các phiên bản của bản câu hỏi.

Ví dụ, câu hỏi trong Bộ Câu Hỏi Ngắn Ngọn của WG về khó khăn nhận thức là: “Bạn có gặp khó khăn về nhớ hay tập trung không?” Trong một vài trường hợp, chúng tôi thấy ‘khó khăn về nhớ’ được dịch là ‘khó khăn ghi nhớ’ hay ‘khó khăn vì trí nhớ kém’. Những khái niệm này không giống nhau; khái niệm đầu tiên là về khả năng nhận thức (đây là điều mà chúng tôi quan tâm), khái niệm thứ hai là về các khả năng học tập, và khái niệm cuối cùng là về ảnh hưởng hơn là nhận thức. Để thống nhất, điều *quan trọng* là bản dịch từ ngôn ngữ nguồn đến ngôn ngữ đích truyền tải được *khái niệm như nhau*.

Các câu hỏi phải được dịch đúng và các bản dịch các câu hỏi phải được kiểm nghiệm nhận thức. Để biết thêm thông tin về việc dịch thuật các câu hỏi, xem: **Dịch thuật Công cụ của Nhóm Washington**, và kiểm nghiệm các bản dịch các câu hỏi, xem: **Kiểm nghiệm nhận thức về các Câu hỏi đã Được Dịch của Nhóm Washington**. Nhóm Washington gần đây đã cập nhật các bảng câu hỏi ở trang web của mình – gồm có Bộ Câu hỏi Ngắn gọn và Bộ câu hỏi Mở rộng – bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau. Lúc nào chúng tôi cũng bổ sung thêm các ngôn ngữ, và những người đọc không thấy có ngôn ngữ cần thiết của mình trên trang web nên liên lạc với Ban Thư Ký WG (xem trang 9) – để xem là ngôn ngữ họ cần hiện đang được dịch hay không (WG cũng khuyến khích những cơ quan và nhà nghiên cứu đã dịch Công Cụ thành các thứ tiếng hiện chưa có trên trang web của chúng tôi, chia sẻ các bản dịch này với chúng tôi). WG không thể kiểm nghiệm các bản câu hỏi đã được dịch gửi đến từ các quốc gia. Chúng tôi khuyến cáo cần có kiểm nghiệm về nhận thức cho dù đối với những bản dịch đã được dịch một cách chuyên nghiệp.

Các câu hỏi phải được hỏi như thế nào?

Chúng tôi khuyến cáo các đáp án phải được đọc to trong mỗi phần của 6 câu hỏi sau:

Bạn có gặp khó khăn bước đi hay leo cầu thang không? Bạn sẽ nói là:

Không, không khó khăn

Có, có đôi chút khó khăn

Có, có nhiều khó khăn

Không thể thực hiện chút nào

Người trả lời có thể quen với các loại câu trả lời sau một số câu hỏi đầu tiên. Trong trường hợp này, không cần phải nhắc lại các loại này nữa. Điều này thường xảy ra nhiều nhất khi các câu hỏi được nêu ra với nhiều người trong một hộ gia đình. Nếu người trả lời đưa ra các câu trả lời bằng cách sử dụng các loại câu trả lời yêu cầu, các loại này không cần phải được lặp lại sau mỗi câu hỏi. Các câu hỏi phải được lặp lại ngay khi người trả lời không dùng loại câu hỏi cần thiết (ví dụ trả lời ‘có’) hoặc sau câu hỏi thứ hai hoặc thứ ba. Khảo sát viên cần phải được đào tạo về việc khi nào thì không cần đọc các loại câu trả lời.